

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра міжнародних економічних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ
МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Галузь знань 29 Міжнародні відносини
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

факультет історії, політології і міжнародних відносин

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність суб'єктів міжнародного бізнесу» для студентів IV курсу за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини «___» _____ 20__ р. – ___ с.

Розробник:

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин.

Протокол від «___» _____ 20__ р. № _____

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин

(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ р.

Схвалено науково-методичною радою факультету історії, політології і міжнародних відносин

Протокол від «___» _____ 20__ р. № _____

Голова науково-методичної ради факультету історії, політології і міжнародних відносин

(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 29 Міжнародні відносини	Нормативна (за вибором)	
Модулів – 2	Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		I-й	I-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		12 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	90 год.
		Вид контролю:	
залік	залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить 1/3.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування у майбутніх фахівців комплексу знань щодо засвоєння алгоритмів реалізації підходів соціальної відповідальності бізнесу в різних сегментах управління організацією.

Завдання курсу: формування у студентів знань та практичних навичок впровадження соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі її функціонування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- знати:** сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку;
місце соціальної відповідальності в управлінні організацією;
нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності;
моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- вміти:** формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності;
визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності;
здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності;
оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти формування соціально відповідального бізнесу

Тема 1. Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Соціальна політика держави. Три основні моделі соціальної політики держави: ліберальна, корпоративна, суспільна. Бісмарківська та беверіджська моделі соціальної політики держави. Глобалізаційний підхід щодо реалізації соціальної політики держави. Історична трансформація поглядів на соціальну справедливість у суспільстві. Соціальна справедливість. Умови справедливості розподілу суспільних благ. Чотири погляди на соціальну справедливість: егалітаристська, утилітаристська, роулсіанська, ринкова.

Тема 2. Соціальне підприємництво та соціальна відповідальність менеджера. Соціальне підприємництво. Соціальна місія. Мета соціального підприємництва. Потрійний результат діяльності підприємства (модель 3Р: Profit – Planet – People): економічна, соціальна та екологічна ефективність. Три основних підходи до визначення соціального підприємництва. Історія соціального підприємництва в Україні. Характерні ознаки соціального підприємництва. Соціальна відповідальність менеджера. Рівні соціальної відповідальності менеджера. Кодекс корпоративної поведінки. Стандарти розробки кодексу. Функції корпоративних кодексів. Умови дієвості корпоративних кодексів. Типовий кодекс корпоративної поведінки.

Тема 3. Соціальні проекти та ініціативи в діяльності організації. Основні кроки провадження у практику діяльності організації соціально відповідального підходу. Основні питання, які повинен вирішити менеджер в процесі вибору напряму соціально відповідальної поведінки організації. Вибір суспільно корисної справи. Вибір ініціативи для підтримки соціально відповідального підходу. Розробка і втілення програми. Просування добродійної справи.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти формування соціально відповідального бізнесу

Тема 4. Діалог зі стейкхолдерами як основний напрямок соціальної відповідальності бізнесу. Поняття і види стейкхолдерів. Конфлікти інтересів між стейкхолдерами. Аналіз стейкхолдерів. Основні завдання аналізу стейкхолдерів. Матриця стейкхолдерів. 5 етапів заповнення матриці стейкхолдерів. Карта стейкхолдерів. 4 групи стейкхолдерів. Індикатори необхідності діалогу зі стейкхолдерами. Ситуації недоцільності діалогу зі стейкхолдерами. Характеристики стратегічного діалогу зі стейкхолдерами. Принципи стратегічного діалогу зі стейкхолдерами. Види діалогу зі стейкхолдерами.

Тема 5. Формування складових соціально відповідальної поведінки організації. Організаційна культура як складова соціальної відповідальності бізнесу. Об'єктивні та суб'єктивні елементи організаційної культури. Об'єктивна та суб'єктивна організаційна культура. Етапи формування організаційної культури. Суть та значення відповідального ставлення організації до довкілля. Моделі природоохоронної діяльності. Форми стимулювання державою організацій до відповідального ставлення до довкілля. Екологічні податки. Продаж квот на забруднення навколишнього середовища. Продаж квот на забруднення навколишнього середовища. Принципи соціальної відповідальності у відносинах з споживачами.

Тема 6. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу та соціальна звітність. Аналіз і оцінка соціальної відповідальності організації за допомогою соціального аудиту. Основні етапи соціального аудиту. Аудит відповідності, аудит ефективності, стратегічний аудит. Вивчення рівня внутрішньої соціальної відповідальності організації. Моніторинг ефективності діяльності організації в контексті соціальної відповідальності. Моніторинг відповідального загального управління організацією. Моніторинг співпраці з групами впливу. Моніторинг розвитку людського капіталу. Моніторинг досягнення суспільної місії організації. Оцінка збереження та відтворення довкілля організацією. Показники соціальної відповідальності бізнесу в результатах діяльності організації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти формування соціально відповідального бізнесу												
Тема 1.	14	2	2			10	15					15
Тема 2.	14	2	2			10	15					15
Тема 3.	16	2	4			10	15					15
Разом за змістовим модулем 1	44	6	8			30	45					45
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти формування соціально відповідального бізнесу												
Тема 4.	16	2	4			10	15					15
Тема 5.	16	2	4			10	15					15
Тема 6.	14	2	2			10	15					15
Разом за змістовим модулем 2	46	6	10			30	45					45
Усього годин	90	12	18			60	90					90

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу	2
2	Соціальне підприємництво та соціальна відповідальність менеджера	2
3	Соціальні проекти та ініціативи в діяльності організації	4
4	Діалог зі стейкхолдерами як основний напрямок соціальної відповідальності бізнесу	4
5	Формування складових соціально відповідальної поведінки організації	4
6	Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу та соціальна звітність	2
Усього годин		18

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу	10
2	Соціальне підприємництво та соціальна відповідальність менеджера	10
3	Соціальні проекти та ініціативи в діяльності організації	10
4	Діалог зі стейкхолдерами як основний напрямок соціальної відповідальності бізнесу	10
5	Формування складових соціально відповідальної поведінки організації	10
6	Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу та соціальна звітність	10
Разом		60

7. Методи навчання

За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні, практичні.
За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-

пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, проблемні тощо. За формою: лекції, практичні заняття.

8. Методи контролю

Поточний контроль: індивідуальне чи фронтальне опитування; тематичне тестування; перевірка практичних умінь та навичок.

Підсумковий контроль: написання студентами опорних конспектів по питаннях з тем, що винесені на самостійну роботу; самостійна робота.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна та самостійна (індивідуальна) робота						Залікова робота	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
Поточний контроль – 40 балів Самостійна робота – 10 балів Всього - 50 балів							

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни при підсумковому контролі:

«відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;

«добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;

«задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;

«незадовільно» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

11. Рекомендована література

Базова

1. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник/ О. Гирик, О.Денис, О.
2. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнецової. – К.: УБС НБУ, 2009.
3. Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. – К.: Стандарт, 2005. – 302 с.
4. Лазоренко О., Колишко Р., та ін. Посібник із СВ. «Базова інформація з соціальної відповідальності» / - К.: Видавництво "Енергія", 2008
5. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / А.М. Колот, О.А. Грішнова та ін.; за наук. ред. А.М. Колота. — К.: КНЕУ, 2012. — 501 с.

Допоміжна

6. Квятковскі Я., Одзімек В., Крижак Я. Стратегія розвитку – принципи побудови і впровадження. Опис методу. – Краків, 2004 р. – 75 с.
7. Колот А.М. «Соціально-трудові відносини: теорія і практика регулювання : монографія» / Київ. нац. екон. ун-т, 2003.
8. Колот В.М., Репіна І.М., Щербина «Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура» Навч. Посібник – Вид. 2-ге, перероб. Та доп. – К.:КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2009
9. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000) www.globalcompact.org.ua;
10. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року // Офіційний вісник України від 15.12.2008 - 2008 р.- № 93. -С. 89. –Ст. 3103. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015
11. Закон України "Про благодійництво та благодійні організації" [//http://www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
12. Закон України «Про захист прав споживачів» [//http://www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
13. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» [//http://www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
14. Про розвиток соціального діалогу в Україні: Указ Президента України від 29.12.2005 № 1871. [//http://www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)